

ДО
Председателя на
ПК за САНК на НАОА
доц. д-р Гергана Боянова

ДОКЛАД

от проф. д.н. Георги Бахчеванов - член на ПК за САНК

Относно: Следакредитационно наблюдение и контрол по прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ (ВСУ)

I. Хронология на процедурата

1. Следакредитационното наблюдение и контрол по прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав във висшето училище е на основание чл. 60 от Правилника за дейността на НАОА. Съгласно процедурата срокът за представяне на доклад по прилагането на вътрешната система при получена оценка 9,21 (девет цяло и двадесет и една стотни) от институционалната акредитация на висшето училище е в края на четвъртата година от решението на Акредитационния съвет за неговата институционална акредитация. Четиригодишният период е завършил на 13.06.2023 г.

2. ВСУ „Черноризец Храбър“ е получил обща оценка по критериите 9,21 (девет цяло и двадесет и една стотни) с решение на Акредитационния съвет от 13.06.2019 г. (протокол №12) при институционалната акредитация. Докладът по прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав е приет от Академичния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър“ с протокол № 10/29.06.2023 г. и е представен от висшето училище пред НАОА на 04.08.2023 г. (вх. № ОА-06_1830).

II. Хронология на изграждане на системата

Началото на СУК във ВСУ е свързано със сертифицираната на 22.08.2001 г. „Система по качеството“ модел ISO 9001:1994. През годините са провеждани ресертификации по ISO 9001:2000 (на 07.01.2004 и 14.05.2007 г.); ISO 9001:2008 (на 22.03.2010 и 28.02.2013 г.) и ISO 9001:2015 (на 28.02.2016 и 01.03.2019 г.).

На 01.03.2022 г. ВСУ е ресертифициран за седми пореден път от Международната сертифицираща организация BUREAU VERITAS Certification в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015 и получи сертификат с акредитация от UKAS (Великобритания) за срок от 3 години – до 01.03.2025 г.

Информация за СУК във ВСУ, включително сертификати, вътрешни и външни одити, е достъпна на сайта на Университета <https://www.vfu.bg>.

III. Функциониране на системата:

1. Политика за осигуряване на качеството

1.1. Публично оповестената политика на ВУ относно целите, функциите, структурата и съдържателните изисквания на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав.

1.1.1. Оценка на съответствието на целите на системата по качеството с изискванията за конкретност, измеримост, публичност и отчетност в планираните времеви периоди на основата на Стратегията за развитието на ВУ.

Мисията и ръководните ценности на Университета са заложи в [ПУД на ВСУ](#), а основните цели – в [Стратегията за развитието на ВСУ през периода 2018 – 2022 г.](#) (приета с решение на Настоятелството на ВСУ, Протокол №3/10.12.2018 г.)

Целите по качеството са в пълно съответствие със залегналите в Стратегията на ВСУ цели, а организацията на СУК е изградена по начин, позволяващ пълноценен мониторинг и контрол на процесите, способстващ за качествено им и в срок изпълнение.

1.1.2. Изградени структури на ВУ по прилагане на вътрешната система. Разработени и обсъдени на университетски форуми и оповестени вътрешнонормативни документи /правилници, инструкции и др./.

Вътрешноуниверситетската СУК обхваща органите за управление (Президент на ВСУ, Настоятелство, Ректор и Академичен съвет) и структурните звена на ВСУ (основни звена и филиал, административни и обслужващи звена). За оперативното управление и развитие на СУК е отговорен Упълномощеният представител на ръководството (УПР). За УПР е определен Секретар по акредитация и управление на качеството – хабилиотирано лице на ОТД. Със заповед на Ректора са утвърдени Работен комитет по управление и поддържане на качеството, в който са включени хабилиотирани преподаватели и служители от всички академични и административни звена, както и отговорници по качеството във всяко структурно звено ([Приложение 1.1](#)).

Документацията на СУК включва четири йерархични нива: I ниво – Наръчник по качеството; II ниво – Процедури по управление на качеството и правилници за управление; III ниво – Работни инструкции, учебни планове и програми; IV ниво – Документирана информация (списъци, планове, формуляри, справки), които, след тяхното попълване, се използват като записи по качеството.

Според доклада самооценка, в началото на отчетния период вътрешната нормативна уредба на Университета се състои от 36 нормативни акта. В съответствие с настъпилите промени в средата и в изпълнение на целите на Университета, в периода юни 2019 – юни 2023 г. са приети 27 нови, отменени са 2 и са актуализирани 11 от вътрешните нормативни актове на ВСУ.

Приемането на нови и актуализирането на действащи актове от вътрешната нормативна уредба се осъществява на заседания на АС на ВСУ, на които присъстват представители на студентската общност и Настоятелството на Университета.

1.1.3. Функционирането на вътрешната система за утвърждаване на академична почтеност, непримиримост към академични измами и дискриминация във всякакви форми.

Според доклада самооценка, през 2019 г. с решение на АС (Протокол № 3/30.10.2019 г.) на ВСУ е приет [Етичен кодекс за академично единство](#) (ЕКАЕ), в който са залегнали основните принципи за академична почтеност: законност; безпристрастност; отговорност; конфиденциалност; колегиалност и толерантност.

За осъществяването на контрол по спазването на Етичния кодекс за академично единство е създадена Комисия по етика и академично единство (КЕАЕ). Комисията се състои от 7 членове, в това число председател и заместник-председател. В нейния състав се включват: един хабилиотиран преподавател от всеки факултет и филиала, един преподавател

от ДЧЕО и СДК, един студент и един административен служител. С решение на АС (Протокол №3/30.10.2019 г.) е приет [Правилник за организацията и дейността на КЕАЕ](#).

Изследователите на ВСУ и студентите са длъжни да спазват също така и *Европейския етичен кодекс за почтеност на научните изследвания* (чл. 19, ал. 1 на [Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност](#)), като следват добрите практики, основани на фундаменталните принципи на почтеност на научните изследвания и творческите изяви.

За предотвратяване и недопускане на тежките нарушения на етиката ВСУ изисква проверка за плагиатство и достоверност на представените данни, като проверката се осъществява по следния начин (чл. 20 на [Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност](#)).

1.1.4. Проведени целеви обучения на преподаватели по функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав.

През отчетния период 2019 – 2023 г. са проведени целеви обучения на преподавателския състав (вкл. на заемащите ръководни административни длъжности) и на административния състав по въпроси, свързани с функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав. Проведените обучения са в следните пет направления: 1. Дигитализация на процесите в обучението; 2. Новости при оценяването на НИД, използване на наукометрични бази данни и системи за антиплагиат; 3. Методология на преподаването; 4. Повишаване квалификацията на преподавателския състав по английски език и 5. Вътрешната система за качество на ВСУ.

1.1.5. Периодично обучение на административния персонал на ВУ по Вътрешната система за качество на обучението и специфичното административно обслужване.

През отчетния период 2019 – 2023 г. са проведени целенасочени обучения на административния състав както по вътрешната система за качество, така и за специфичното административно обслужване. Проведените **обучения са в три направления**: вътрешна система за качество, електронно административно обслужване и административно обслужване на английски език.

Доказателства по спазването на Критерий 1:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 1.1.](#) Заповед на Ректор за актуализиране съставите на Работния комитет по управление и поддържане на качеството на ВСУ и на отговорници по поддържането на университетската система за управление на качеството в основните структурни звена
- [Приложение 1.2.](#) Списък на прегледите на ръководството и резултатите от тези прегледи на ниво университет и основно звено за периода юни 2019 – юни 2023 г.
- [Приложение 1.3.](#) Извадка на присъствени списъци от заседания на АС, ФС, КС, СД, ДС и Програмен съвет
- [Приложение 1.4.](#) Протокол от заседание на КЕАЕ
- [Приложение 1.5.](#) Справка за извършени проверки чрез софтуера за проверка за плагиатство
- [Приложение 1.6.](#) Учебна програма по дисциплината „Езикът на академичната комуникация“
- [Приложение 1.7.](#) Ръководство за разработване на магистърска теза

- [Приложение 1.8.](#) Справка за обученията на академичния и административен състав по първите три направления за периода 2019 – 2023 г.
- [Приложение 1.9.](#) Заповед на Ректора за курс за допълнително обучение на английски език за преподаватели и служители, 2021 г.
- [Приложение 1.10.](#) Архив на документацията на обученията за вътрешен одитор, 2012 – 2017 г.
- [Приложение 1.11.](#) Обучение за вътрешни одитори, 2019 г.
- [Приложение 1.12.](#) Актуализиран списък на вътрешните одитори, 2019 г.
- [Приложение 1.13.](#) Инструкция за провеждане онлайн на вътрешен одит, 2020 г.
- [Приложение 1.14.](#) Обучение за вътрешни одитори, 2021 г.
- [Приложение 1.15.](#) Актуализиран списък на вътрешните одитори, 2021 г.
- [Приложение 1.16.](#) Инструкция за провеждане онлайн на вътрешен одит, 2021 г.
- [Приложение 1.17.](#) Инструкция за провеждане на вътрешен одит в хибридна форма, 2022 г.
- [Приложение 1.18.](#) Заповед на Ректора за обучения, 2021 г.
- [Приложение 1.19.](#) Докладна записка за обучения от катедра „Компютърни науки“, 2021 г.
- [Приложение 1.20.](#) Анкета за вътрешна квалификация на академичен и административен състав, учебна 2021/2022 г.
- [Приложение 1.21.](#) Външен квалификационен курс за административен персонал, 2020 г.
- [Приложение 1.22.](#) Външен квалификационен семинар за административен персонал, 2022

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 1.

2. Разработване и одобряване на програмите

2.1. Поддържане и актуализиране на учебната документация като гаранция за качествено обучение с отчитане спецификата на регулираните специалности

2.1.1. ВСУ има приети методически стандарти за учебна документация.

Във ВСУ са внедрени [Стандарти за разработване, приемане, утвърждаване и актуализиране на учебна документация](#) (накратко *Стандарти за учебна документация*), които съдържат методическите правила, насоки и стандарти относно условията и реда за разработване, приемане, утвърждаване и актуализиране на учебната документация във ВСУ.

Стандартите са приети с решение на АС, Протокол № 3/30.10.2019 г. Резултатите от функционирането им се обсъждат периодично на заседания на АС. За гарантиране на тяхната актуалност и ефективност същите са изменяни през 2021 и 2023 г. (Протоколи на АС № 9/28.06.2021 и № 7/25.04.2023 г.).

2.1.2. Осъществени обсъждания за актуализация на учебна документация (в т.ч. учебни планове, програми, методика на оценяване, квалификационни характеристики, учебен график и разпис) и решения, свързани с качеството на обучение и на академичния състав от академични и факултетни съвети, както и от други университетски форуми с участието на представители на студентите, синдикалните и потребителските организации

Процедурите за разработване и приемане на учебни планове, програми, методика на оценяване, квалификационни характеристики, учебен график и разпис са регламентирани

от [Наредба № 1 за учебната дейност](#) и [Стандарти за учебна документация](#).

Квалификационните характеристики и учебните планове се разработват и актуализират от Програмни съвети по професионални направления, назначени от деканите. Проектите на програмните съвети за нови и актуализирани квалификационни характеристики и учебни планове на специалностите се предлагат за бележки, становища и предложения на заинтересованите страни: академичния състав, браншови, съсловни и професионални организации, бивши студенти и докторанти, студенти от магистърските програми и бакалавърските специалности.

Според доклада самооценка, за периода на самооценка по критерия е направено следното: Създаден е електронен регистър на учебноплановата документация ([Приложение 2.4](#)), информацията от който се [визуализира на сайта на университета](#). Във връзка функционирането на Регистъра и осъществяването на контрол върху съгласуваността на учебната документация са разработени и утвърдени и [Методически правила за определяне на кодовете на учебните планове и дисциплини](#). Изградени са Програмни съвети по всички професионални направления ([Приложение 2.5](#), [Приложение 2.6](#)). Проведени са 30 заседания на Комисията по учебна дейност. По новите стандарти са разработени, обсъдени и приети нови и актуализирани 87 учебни плана (в т.ч. 33 за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ след средно образование и 54 за ОКС „магистър“ след висше образование) и 1474 учебни програми. Определени са [академични наставници](#) за всеки курс в различните специалности, които осъществяват връзката със студентите както по въпроси, свързани с тяхното обучение, така и по въпроси, свързани със СУК. С решение на АС от 30.10.2020 г. са утвърдени [Методика за проучване на мнението на обучаемите за качеството на обучението по дисциплина, специалност и докторска програма във ВСУ](#) и [анкети за проучване мнението на обучаемите](#). За периода 2019 – 2020 г. са проведени 120 анкети. След въвеждане на Методиката за проучване мнението на обучаемите техният брой се увеличава над сто пъти – 12 018 анкети. Ежегодно звената отчитат резултатите от анкетирането и вземат произтичащите от тях мерки. Ежегодно на сайта на университета се публикуват утвърдените [График на учебния процес и Разписание за занятия](#). Промени в учебното разписание се извършват по процедура, нормативно уредена в Част пета на [Стандартите за учебна документация](#).

2.1.3. Предприети мерки и действия от ВУ за: подобряване качеството на обучение и за кариерното развитие на преподавателския състав; насърчаване на студентите да проявяват активна роля в усъвършенстването на учебните планове и програми, седмична натовареност, изпитни процедури и т.н.

Предприетите мерки и действия от страна на ВСУ за подобряване качеството на обучение и кариерното развитие на преподавателския състав са в три направления: - периодично атестиране на преподавателите; - разработването на материали ([Приложение 2.7](#)) и включване на преподавателите в курсове за квалификация; - финансово стимулиране на публикационната активност в рецензирани и индексирани със световните бази издания.

Предприетите мерки и действия от ВСУ за насърчаване на студентите да проявяват активна роля в усъвършенстване на учебните планове и програми, седмична натовареност, изпитни процедури се изразяват в: Включване и стимулиране на участието на представители на студентската общност при обсъждане на въпроси на учебната дейност в заседанията на програмни, катедрени, факултетни и на академичния съвети ([Приложение 2.5](#), [Приложение 2.1](#)); Периодично провеждане на анкета за проучване мнението на студентите за качеството на административното обслужване и обучението по дисциплини, специалности и докторски програми ([Методика за проучване на мнението на обучаемите по дисциплина, специалност](#)

[и докторска програма във ВСУ](#)). Мнението на студентите от анкетните проучвания по отношение на учебната среда, планираните занятия, критериите за контрол на занятията и др. се обобщават и обсъждат на катедрени съвети ([Приложение 2.8](#)); Създаден е Регистър на контрола на учебния процес с възможност за генериране на обобщена аналитична информация за посещаемостта на занятията по преподаватели, дисциплини, специалности и звена.

Доказателства по спазването на Критерий 2:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 2.1](#). Представители на студентите и докторантите, вкл. от СС, в заседанията на АС, ФС и СД и участващи в работата на КС
- [Приложение 2.2](#). Образец на Квалификационна характеристика
- [Приложение 2.3](#). Образец на Учебен план
- [Приложение 2.4](#). Електронен регистър на учебноплановата документация
- [Приложение 2.5](#). Заповеди за Програмен съвет и обсъждания за актуализиране на учебна документация със студенти, докторанти и експерти от практиката
- [Приложение 2.6](#). Справка за обсъждане на учебната документация с участието на студенти и експерти от практиката през следакредитационния период
- [Приложение 2.7](#). Инструкция за преподаватели за използване на електронната платформа G-Suite на ВСУ
- [Приложение 2.8](#). Анализ на резултатите от студентските анкети за удовлетвореността на обучението

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 2.

3. Обучение, преподаване и оценяване, фокусирани върху студента

3.1. ВСУ осигурява качествено обучение за студентите в следакредитационния период

3.1.1. ВСУ има приети решения за стимулиране мотивацията и ангажираността на студентите в процеса на обучение

Във ВУ се реализират мерки за стимулиране мотивацията и ангажираността на студентите в процеса на обучение. С решение на АС (Протокол №5/21.02.2014 г.) е приета *Концепция за изграждане на „Система за персонален мониторинг и подпомагане на най-изявените студенти за стимулиране на участието им в научни и образователни проекти и предприемачество“* ([Приложение 3.1](#)).

За стимулиране на активността на студентите по време на учебния процес е предложена като възможност концептуална рамка за организиране и провеждане на аудиторни занятия, в които преподавателят е модератор, който превръща в занятие предварително събрана и анализирана от студентите информация по дадена тема ([Приложение 3.2](#)).

3.1.2. ВУ използва съвременни методи на преподаване, модерни учебно-технически средства и информационни технологии за обучение

ВСУ използва съвременни методи на преподаване, модерни учебно-технически средства и информационни технологии за обучение. В рамките на общоуниверситетската административна мрежа са построени система от мрежи на компютърни зали и специализирани кабинети, обособена е мрежа с повишена сигурност за нуждите на Финансово-счетоводния отдел и е създадена библиотечна мрежа.

Студентите и преподавателите на ВСУ разполагат с богата, модерна и високотехнологична библиотека, която отговаря на всички съвременни изисквания. По-подробна информация е дадена в [т. 6.1.7](#).

През 2020 г. е внедрена Google Workspace. С това е променен начинът на преподаване и учене – над 5000 студенти и над 300 преподаватели на ВУ по време на пандемията. Разработени са електронни ресурси, поставени в Classroom.

Във ВСУ функционира система за **дистанционно обучение** с отворен код Moodle, която е изградена съобразно изискванията и критериите за разработване на подобни системи за дистанционно обучение.

Съобразно спецификата на отделните специалности във ВСУ има изградена специализирана материално-техническа база, в която се реализират специфични методи на обучение и практическа работа (виж [т. 6.1.8](#)).

3.1.3. Изградена система за разглеждане и удовлетворяване на студентски искания за усъвършенстване качеството на учебния процес във ВСУ

Във ВСУ студентите имат право да изразяват своето мнение относно качеството на учебния процес съгл. чл. 74 ал. 1 т. 7 от [Наредба № 1 за учебната дейност](#).

Жалби по отношение на оценяването по отделни дисциплини от учебния план се подават и решават по реда на чл. 35, ал 8 и ал 9 от [Наредба № 1 за учебната дейност](#).

Студентското мнение за удовлетвореност от качеството на учебния процес се проучва и чрез постоянна обратна връзка с [академичните наставници](#) и чрез [анкетиране](#)). Мнението на студентите от анкетните проучвания по отношение на учебната среда, планираните занятия, критериите за контрол на знанията и др. се обобщават и обсъждат на катедрени съвети (виж [Таблица 7.1](#)).

3.1.4. ВСУ предоставя публична информация за критериите за оценяване на знанията и уменията на студентите

Формите за оценяване са дефинирани в чл. 9 на оповестените на сайта на ВСУ [Стандарти за учебна документация](#).

Съгласно чл. 31 на [Стандартите за учебна документация](#) критериите за оценка на знанията на студентите са включени във всяка учебна програма. Учебните програми са публикувани на [сайта на университета](#) като част от *Информационния пакет* по системата за натрупване и трансфер на кредити (СНТК, ECTS).

В допълнение всеки преподавател е длъжен да запознае обучаемите с критериите и системата за оценка по преподаваната от него учебна дисциплина, като ги информира устно на първото занятие на дисциплината и публикува писмена информация в класната стая на дисциплината в Classroom @vfu.bg.

3.1.5. ВСУ създава условия за осъществяване на вътрешна мобилност при действаща система за натрупване и трансфер на кредити

ВСУ е създавал възможности за вътрешна мобилност в съответствие с принципите на признаване на кредити и периоди на обучение съгласно ECTS.

Процедурите по признаване на образователни кредити и периоди на обучение са регламентирани в Глава четвърта, раздел VIII. *Признаване на кредити и периоди на обучение и обучение във втора и нова специалност на [Наредба № 1 за учебната дейност на ВСУ](#).*

Правилата и процедурите за признаване на образователни кредити и положени изпити в друго българско висше училище, присъждане на кредити и оценяване на придобити знания и умения в системата на продължаващото обучение и признаване на периоди на обучение са утвърдени със заповед на Ректора на ВСУ от 23/20.01.2021 г. и са публично оповестени на сайта на университета на страницата [Признаване на предходно обучение](#).

Признаването на висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се осъществява по реда на [Инструкция № 7](#) към Наредба 1 за учебната дейност, оповестена на сайта на Университета (<https://www.vfu.bg/>: Начало/За ВСУ/Нормативни актове/Нормативна уредба/).

Броят на осъществените мобилности за отчетния период е представен в *Таблица 3.1.*

Таблица 3.1. Осъществени вътрешни мобилности

Вид вътрешна мобилност	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
От друг университет	50	55	67	70	242
От една в друга специалност на ВСУ	11	19	9	25	64

3.1.6. Създадени условия за изходяща мобилност на студенти и докторанти по международни програми – семестриално обучение или практика в чуждестранно ВУ, използвайки системата за натрупване и трансфер на кредити

ВСУ има създадени условия за мобилност. Показател за горното е присъдената от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА) Харта за висше образование „Еразъм“ за периода 2021 – 2027 г. (Erasmus Charter for Higher Education), както и наличието на [пълен информационен пакет](#) на сайта.

Вътрешният нормативен документ на университетско равнище, който урежда реда за изходяща мобилност, е „*Вътрешни инструктивни правила за управление на дейност „мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“* по програма „Еразъм +“ между програмни държави“ (виж [Нормативна уредба](#)). Достъпът до документа е за оторизирани потребители чрез Google Disk @vfu.bg.

Информацията относно възможностите за участие в изходяща мобилност, както и редът за провеждането ѝ, се оповестява в [интернет страницата на „Еразъм“ офис на ВСУ](#).

Списъкът с партниращи университети е [достъпен онлайн](#), като студентите и докторантите имат възможност да се запознаят предварително с предстоящите за съответната учебна година мобилности на <https://erasmus.vfu.bg/>.

3.1.7. Сравнителен анализ на изходящата и входящата студентска мобилност по години за следакредитационния период

Изходящата мобилност на студенти в периода 2019 – 2023 г. е представена в *Таблица 3.2:*

Таблица 3.2. Изходяща мобилност на студенти по програма „Еразъм +“

Вид изходяща студентска мобилност	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
С цел обучение	7	5	1	5	18

С цел практика	11	13	19	10	53
Общо	18	18	20	15	71

Списъците на студентите, реализирали изходяща мобилност, са в [Приложение 3.4](#). Изходящите мобилности с цел обучение са насочени към университети в Полша (10), Италия (9), Турция (6), Испания, Португалия, Румъния, Литва.

За отчетния период е проведена входяща мобилност на студенти от чуждестранни ВУ, както следва ([Таблица 3.3](#)):

Таблица 3.3. Брой входящи мобилности на студенти

Вид входящи мобилности на студенти	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
С цел обучение по програма Еразъм+	15	4	11	4	34
С цел обучение по други програми	-	20	-	6	26
Общо	15	24	11	10	60

Осъществената входяща мобилност е само с цел *обучение*. Списъците на студентите, реализирали входяща мобилност, са в [Приложение 3.5](#).

Освен по програма „Еразъм +“, входяща мобилност на студенти е осъществена и по други международни споразумения. Общо 26 студенти от два университета в Казахстан са осъществили входяща мобилност за един семестър през отчетния период: 11 студенти от университета „Туран-Астана“, Казахстан, са се обучавали за един семестър през 2020/21 в катедра „Икономика“. 9 студенти от университета „Туран-Астана“, Казахстан, са се обучавали за един семестър през 2020/21 в катедра „Компютърни науки“. 6 студенти от Международния Таразки иновационен институт в Казахстан са се обучавали за един семестър през 2022/23 в катедра „Компютърни науки“.

Доказателства по спазването на Критерий 3:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 3.1](#). Концепция за изграждане на „Система за персонален мониторинг и подпомагане на най-изявените студенти за стимулиране на участието им в научни и образователни проекти и предприемачество“
- [Приложение 3.2](#). Концептуална рамка за организиране и провеждане на аудиторни занятия
- [Приложение 3.3](#). Портфолио на студент от ВСУ
- [Приложение 3.4](#). Списъци на студенти, осъществили изходяща мобилност, 2018 – 2023 г.
- [Приложение 3.5](#). Списъци на студенти, осъществили входяща мобилност, 2018 – 2023 г.

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 3.

4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите

4.1 Поддържане, актуализиране и прилагане на нормативната база, обхващаща всички етапи на жизнения цикъл на студента и докторанта

4.1.1. Разработване и актуализиране на различни документи и вътрешнонормативни актове, отнасящи се до етапите на жизнения цикъл на студентите и докторантите

Във ВСУ са приети и се прилагат вътрешнонормативни документи, отнасящи се до всички етапи на „жизнения цикъл“ на студентите, както следва:

Наредби

- [Наредба № 1 за учебната дейност](#),
- [Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност](#),
- [Наредба № 12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“](#).

Инструкции

- [Инструкция за прием на студенти във ВСУ](#) – актуализира се всяка година,
- [Инструкция № 1 за организацията и дейността на Фронт офиса](#),
- [Инструкция № 2 за приемане на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти](#),
- [Инструкция № 4 за управление на Ключова дейност 1. „Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“ по програма „Еразъм +“ между програмни държави](#),
- [Инструкция № 6 за правилата за дистанционно провеждане на изпитни процедури](#),
- [Инструкция № 7 за признаване на висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши учебни заведения](#),
- [Инструкция № 8 за организацията на стажовете и практиките на студентите](#),
- [Инструкция № 10 за организацията, провеждането и развитието на дистанционно и електронно обучение във ВСУ](#).

Правила

- Вътрешни инструктивни правила за управление на дейност „Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“ по програма „Еразъм +“ между програмни държави“ (Достъп за оторизирани потребители чрез Google Disk @vfu.bg),
- [Правила и процедури за учредяване и присъждане на стипендии във ВСУ](#),
- [Правила за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство](#),
- [Методика за проучване на мнението на обучаемите за качеството на обучението по дисциплина, специалност и докторска програма](#).

Правила и заповеди за дейността на библиотечно-информационния център, отнасящи се до етапите на „жизнения цикъл“ на студентите и докторантите:

- Правила за придобиване, съхраняване, ползване и разпореждане с документи от библиотечния фонд на ВСУ, утвърдени от Президент на ВСУ/ 24.11.2016 г.,
- Заповед № 3945/21.12.2011 г. „На основание вътрешни правила за обслужване на читателите в библиотеката на ВСУ“,
- Вътрешни правила за обслужване на читателите в библиотеката на ВСУ, утвърдени от Ректора.

Заповеди, статuti

- [Заповед на Ректора на университета за организацията на учебния процес](#), която се актуализира всяка година,
- [Статут за организацията и дейността на Кариерния център](#).

Всички документи са разпространени по звена в комплект нормативни документи, публикувани са в сайта на ВСУ, достъпни са в университетската библиотека. Периодично

се актуализират. Периодична актуализация е съобразена със студентските мнения. Всички посочени по-горе документи са публикувани в електронната платформа VFU Google Workspace и на [сайта на ВСУ](#).

Академичните наставници за всеки курс в различните специалности осъществяват връзка със студентите както по въпроси, свързани с тяхното обучение, така и по въпроси, свързани със СУК, които се докладват на Катедрен съвет. Периодично се провеждат и [анкети за проучване мнението на студентите](#).

Представители на студентите участват в заседанията на катедрени, факултетни и академични съвети, което предполага възможност за изразяване на мнение и поставяне на проблеми (виж [Приложение 2.7](#)). Като цяло студентите участват редовно в работата на колективните органи на управление и техните представители не са имали съществени критични бележки и предложения.

[Кариерният център](#) (КЦ) към ВСУ е университетско звено, което подпомага комуникацията между академичните среди, студентите и бизнеса и има важна роля за кариерното развитие и практическата подготовка на студентите.

За периода КЦ е взел участие в [Дни на кариерата: ИТ, Комуникации и Аутсорсинг](#) (14.10.2020); [Национални дни на кариерата](#) (08.04.2021); [„Идеалният кандидат“ – Първите стъпки в кариерата!](#) (18.05.2021); [Национални дни на кариерата](#) (10.05.2021); [Национални дни на кариерата](#) (07.04.2022); Образование в партньорство – [Ден на кариерата с „Фрапорт България“](#) (12.05.2022); [Национални дни на кариерата](#) (08.04.2023).

Договорености в отчетния период с други институции за подпомагане на теоретичната и практическа подготовка на студентите следва да се посочат: Партньорствата по трите проекта по програма „Модернизация на висшите училища“, финансирани по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“: „Създаване на мултидисциплинарна образователна среда за развитие на кадри с интегрални компетентности в областта на биомедицината и здравеопазването“ в партньорство с Медицински университет – Варна; „Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура на Академията на МВР“ в партньорство с Академията на МВР, Университета по архитектура, строителство и геодезия, Медицинския институт на МВР и „Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ „Черноризец Храбър“ – Технически университет – Варна – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, където ВСУ е водеща организация. Изградената мрежа от устойчиви и работещи академични партньорства с над 130 висши училища. Работата със 167 партньорски фирми и институции, в резултат на която са обявени 244 работни позиции за постоянна или почасова трудова заетост.

Доказателства по спазването на Критерий 4:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 4.1](#). Книжка на първокурсника за уч. 2020/2021 г.
- [Приложение 4.2](#). Дейности на Кариерния център на ВСУ

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 4.

5. Преподавателски състав

5.1. Развитие на академичния състав и научноизследователската (художественотворческата), иновационната и публикационната дейност в периода след акредитацията на ВУ

5.1.1. Състояние на структурата на преподавателския състав

Обобщените данни за структурата на преподавателския състав на трудов и граждански договор, по академични степени и длъжности, в началото и в края на следакредитационния период са представени в табличен вид ([Приложение 5.1](#)).

През следакредитационния период във ВСУ работят между 148 и 123 преподаватели на ОТД, респективно в началото и в края на периода. Делът на преподавателите на **първи** ОТД е 75,7% в началото на периода, съответно 73,1% в края на периода.

Постигнатата степен на осигуряване на учебния процес с хабилитирани преподаватели е в съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 2, т. 2 на ЗВО. За целия следакредитационен период за всички специалности, включени в академичния профил на ВСУ, над 70% от лекционните курсове (ОКС „бакалавър“ и ОКС „Магистър“) се водят от хабилитирани преподаватели на ОТД. По професионални направления процентът на лекционните курсове, водени от хабилитирани преподаватели на ОТД във ВСУ, варира в следните граници: ОКС „бакалавър“ – от 72,2% до 91,2% през учебната 2019/2020 г.; от 71,8% до 95,3% през учебната 2022/2023 г.; ОКС „магистър“ – от 73,3% до 92,7% през учебната 2019/2020 г.; от 72,6% до 95,7% през учебната 2022/2023 г.

Според доклада-самооценка, основната част от хабилитирания състав отговаря на минималните наукометрични показатели, посочени в ЗВО, и е регистрирана в НАЦИД. В процедура по регистрация са седем души.

5.1.2. Възрастова структура на преподавателския състав

Сравнителните данни за възрастовата структура на преподавателския състав по заемани длъжности, научни степени и възрастови групи в началото и в края на следакредитационния период са представени в табличен вид в [Приложение 5.2](#).

За отчетния период средната възраст на всички преподаватели на ОТД е намаляла от 53,8 на 51,7 години. Средната възраст на хабилитираните преподаватели е намаляла от 55,4 на 53,6 години. Най-осезаемо е намаляването на средната възраст на професорите – от 63,5 години в началото на периода на 57,9 години в края на периода. Средната възраст на доцентите се е увеличила с 0,7 години (от 52,2 на 52,9 години). Средната възраст на нехабилитираните преподаватели остава почти непроменена – 47 години.

5.1.3. Състояние на научноизследователската (художественотворческата) и иновационна дейност, в т.ч. вътрешни на ВУ, национални и международни изследователски (художественотворчески) проекти.

Във ВСУ са създадени управленски и организационни условия за развитие на НИД и ХТД на академичния състав и обучаемите, които са регламентирани с [Наредба № 2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност](#).

Участието в НИД е част от основната дейност на преподавателите от ВСУ и е елемент на оценка при *плановото атестиране*, което се провежда съгласно ЗВО и ЗРАСРБ. От 2019 г. отчетите на преподавателите за НИД са структурирани в единна база данни за целия университет, която позволява по-голяма аналитичност и проследимост на резултатите. На заседания на АС ([Приложение 5.5](#)) ежегодно се прави преглед на научноизследователската, публикационната, иновационната и художественотворческата дейност на ВСУ, както и отчет за състоянието на обучението по докторски програми. През 2022 г. са обсъдени и *Мерки за изпълнение на препоръките на постоянно действащата експертна Комисия за наблюдение и оценка НИД за 2020 г. относно развитието на НИД и гарантирането на качеството на научните резултати, включвани в защитаваните във ВСУ дисертации* (Протокол №6/22.02.2022 г.).

Систематизирана информация за участието на преподавателите, студентите и докторантите в научните инициативи на ВСУ е представена в *Таблица 5.1.*

Таблица 5.1. Участия и резултати от научни инициативи на ВСУ

Индикатор	2019	2020	2021	2022	2023	Общо
Брой участия на преподаватели в научни инициативи през годината	212	85	198	171	95	761
Брой участия на студенти в научни инициативи през годината	792	61	257	820	462	2392
Брой докторанти, участвали с подкрепата на ВСУ в научни инициативи през годината	41	32	68	42	7	190
Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции	49	12	34	67	26	188
Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции с участието на студенти	49	5	26	59	24	163
Брой инициативи за развитие на научното творчество и личните компетенции с участието на докторанти	7	6	8	13	3	37
Брой студенти с публикации, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	56	9	14	12	0	91
Брой докторанти с публикации, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	8	31	50	30	4	123
Брой публикации на студенти, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	41	9	8	2	0	60
Брой публикации на докторанти, осъществени в рамките на подкрепени от ВСУ научни инициативи	7	23	47	19	4	100

На заседания на факултетите се приемат отделни планове и отчети за проектната дейност ([Приложение 5.3](#)). На ниво университет ежегодно АС приема план и отчет за състоянието на международната и проектна дейност ([Приложение 5.4](#)).

Систематизирана информация за активността в разработването и изпълнението на проекти с външно финансиране е представена в *Таблица 5.2*. Пълният списък на проектите е наличен на [сайта са университета](#).

Таблица 5.2. Проектна дейност

Индикатор	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
	0	1	2	3
Разработени и подадени проектни предложения (изследователски, приложни, научноприложни, образователни)	18	17	12	9
Неодобрени за финансиране проектни предложения	5	5	9	3
Очакващи оценка проектни предложения	4	10	0	6
Проекти, които се изпълняват, в т.ч.	23	19	25	12
# изследователски, приложни и научноприложни	7	7	10	12
# художественотворчески	9	9	11	-
# други	7	3	4	-

Наблюдава се лек ръст в изпълняваните проекти, които са с характер на изследователски и научноприложни, както и увеличаване на броя на научните и приложните проекти, които се изпълняват от ВСУ като водеща организация (Таблица 5.3).

Таблица 5.3. Профил на изследователските, приложните и научноприложните проекти

Индикатор	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
	0	1	2	3
^ ВСУ – водеща организация	1	3	7	8
^ ВСУ – партньор	6	4	3	4
● с международно финансиране	6	4	4	5
● с национално финансиране	1	3	6	7
● финансирани (съфинансирани) от ВСУ	-	-	1	-

Ежегодно се увеличава броят на преподавателите, ангажирани с изпълнението на различни дейности в национални и международни научни, научноприложни и художественотворчески проекти, които се реализират от ВСУ. (Таблица 5.4).

Таблица 5.4. Участие на преподаватели на ОТД от ВСУ в проекти

Индикатор	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
	0	1	2	3
Брой преподаватели във ВСУ на ОТД, участвали в проекти	32	35	39	39
Общ брой преподаватели на ОТД	148	136	131	123
Относителен дял (в %)	21,6	25,7	29,8	28,5

Преподавателите от ВСУ осъществяват и активна ХТД, изразяваща се в самостоятелни и колективни изложби и художественотворчески проекти с местен, национален и международен характер – концерти, спектакли, ревюта, изложби и др. През периода 2019 – 2022 г. са организирани [141 художественотворчески прояви](#) в областите на архитектурата, дизайна и изкуствата. Систематизирана информация за резултатите е представена в Таблица 5.5.

Таблица 5.5. Художественотворческа дейност

Индикатор	2019	2020	2021	2022	Общо
Реализирани авторски проекти в областта на архитектурата или дизайна (за ПН 5.7)	3	1	5	0	9
Водещи (самостоятелни) творчески изяви в областта на архитектурата или дизайна (за ПН 5.7)	0	3	1	0	4
Реализирани кратки авторски продукти в областта на изкуствата (за ОВО 8)	9	8	6	19	42
Водещи (или самостоятелни) творчески изяви в областта на изкуствата (за ОВО 8)	21	4	12	20	58
Поддържащи творчески изяви или участия в колективен продукт в областта на изкуствата (за ОВО 8)	0	0	0	4	4
Ръководства на майсторски класове, ателиета или уъркшопове в областта на изкуствата (за ОВО 8)	7	3	10	7	27

Творчески изяви в майсторски класове, ателиета, уъркшопове в областта на изкуствата (за ОВО 8)	0	0	0	2	2
Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации (за ОВО 8)	2	2	0	1	5

5.1.4. Състояние на публикационната дейност (монографии, студии, статии, доклади)

Във ВСУ са създадени необходимите условия за огласяване и разпространение на резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите.

Университетът съдейства за публикуването на научна продукция чрез [организиране на научни форуми и издаване на тематични сборници от научни конференции](#); издаване на [Годишник на ВСУ](#), електронно списание „E-Journal“, списание „[Globalization, the State and the Individual](#)“, [учебници и учебни пособия](#), [научна литература](#); финансово подпомагане на участия във външни научни форуми и публикации в специализирани научни издания.

През отчетния период е реализирана научна продукция, която е представена в синтезиран вид в *Таблица 5.6.*

Таблица 5.6. Състояние на публикационната дейност

Индикатор	2019	2020	2021	2022	Общо
Брой научни публикации в списания от категория Q1 на WoS	4	2	0	6	12
Брой научни публикации в списания от категория Q2 на WoS	0	4	0	1	6
Брой други публикации в Scopus и/или WoS (All databases)	7	10	20	13	51
Брой научни монографии, индексирани в базите данни Scopus и/или WoS	0	0	0	0	0
Брой цитирания, видими в базите данни Scopus и/или WoS	69	141	119	111	447
Брой статии и доклади, публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране	173	134	168	85	376
Брой научни монографии	31	17	25	10	83
Брой публикувани глави от колективна монография	5	8	9	1	23
Брой публикувани университетски учебници или учебници, които се използват в училищната мрежа	5	3	3	4	15
Брой публикувани университетски учебни пособия или учебни пособия, които се използват в училищната мрежа	5	1	8	3	17
Брой цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	382	206	186	42	817
Брой цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	395	176	146	61	779

5.1.5. Правила на ВСУ за процедурите по приемане на работа и професионалното развитие на преподавателския и административния персонал

Във ВСУ са утвърдени и се спазват ясни процедурни правила във връзка с назначаването, кариерното и професионалното развитие на преподавателския и административния персонал. Основните вътрешни нормативни и стратегически документи, с които се уреждат тези въпроси, са релевантни на националната нормативна рамка. Към тях се отнасят: [ПУД на ВСУ](#); [Стратегия за развитие на ВСУ за периода 2018 – 2022 г.](#); [Мандатна програма на ректорското ръководство на ВСУ за периода 2019 – 2022 г.](#); [Пътна карта за реализиране на Стратегията на ВСУ и Мандатната програма на ръководството 2019 – 2023 г.](#); [Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“](#); [Наредба № 4 за административния състав на ВСУ](#); [Наредба № 11 за символите, почетните звания и отличия](#);

[Наредба № 12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“.](#)

Условията и редът за заемане на академична длъжност във ВСУ са регламентирани в [Наредба № 3](#), която е разработена в съответствие с изискванията на ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Наредбата подробно описва: условията за провеждане на конкурси, избор и назначаване на академични длъжности „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ и „професор“; процедурите за назначаване на преподаватели и старши преподаватели, на хонорувани и на гост-преподаватели.

Процедурите за придобиване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“ са регламентирани в [Наредба № 12](#) и са [публично оповестени на сайта](#) на ВСУ.

Актуална информация за обявените конкурси за заемане на академични длъжности, а също и информация за текущи и приключили процедури за заемане на академични длъжности и научни степени се оповестява публично в сайта на университета на страниците [Конкурси](#); [Процедури за доцент](#); [Процедури за професор](#)).

На основание на [Наредба № 11 за символите, почетните звания и отличията](#) е утвърден ред за връчване на предметни и парични награди на преподаватели, студенти и служители, както и партньори на ВСУ за високи постижения в различни области на науката, културата, спорта и административната дейност.

Състоянието и развитието на академичния състав се обсъждат ежегодно на заседания на АС ([Приложение 5.6](#)).

Административният състав на ВСУ се състои от академична администрация и обща администрация. Длъжностите на академичната администрация се заемат съгласно разпоредбите на [ПУД на ВСУ](#) и [Наредба № 4 за административния състав на ВСУ](#). Общата администрация включва служителите в административните структури на ВСУ: основни, обслужващи и спомагателни звена и се назначава в съответствие с Кодекса на труда и Наредба № 4. Заемането на административни длъжности се осъществява чрез конкурс: по документи; изпит; тестова оценка; събеседване (интервю) или комбинирана форма. Общата администрация подлежи на периодична атестация.

5.1.6. Обвързване на атестирането на преподавателския състав с приноси към качеството на обучение и постигане целите по качеството във ВУ

Атестирането на академичния състав на ВСУ се осъществява в съответствие със ЗВО и Глава трета на [Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ](#) и е част от Системата за управление на човешките ресурси.

За организиране и провеждане на атестирането факултетните съвети избират помощни специализирани органи – атестационни комисии, които се назначават със Заповед на декана на факултета ([Приложение 5.7](#)) Атестационните комисии определят оценки за цялостната дейност на преподавателя за атестационния период по следните критерии: *Учебна дейност; Научноизследователска дейност; Административно-управленска дейност*. Председателят на атестационната комисия организира и ръководи дейността на комисията и внася резултатите от атестирането за обсъждане и решаване във факултетния съвет ([Приложение 5.8](#)).

Атестирането се извършва по план, който се приема от Факултетните съвети в началото на всяка учебна година ([Приложение 5.9](#)). Резултатите от атестациите на преподавателите ежегодно се отчитат на заседания на ФС и на АС на ВСУ ([Приложение 5.6](#)).

В периода на следакредитационен контрол (юни 2019 – юни 2023 г.) са проведени общо 58 атестационни процедури на преподаватели на ОТД, от които 40 – на хабилитирани, и 18 – на нехабилитирани преподаватели (Таблица 5.7, [Приложение 5.10](#)).

Таблица 5.7. Проведени атестационни процедури

Преподаватели	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
Хабилитирани	5	7	8	20	40
Нехабилитирани	8	3	5	2	18
Общо	13	10	13	22	58

Анализът на данните показва, че: оценките на всички проведени атестации са положителни (Таблица 5.8).

Таблица 5.8. Обобщени резултати от атестационни процедури

Оценка	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
Положителна	13	10	13	22	58
Отрицателна	0	0	0	0	0

5.1.7. Състояние на изходящата мобилност на преподаватели от ВУ

В следакредитационния период са осъществени общо 99 изходящи мобилности (Таблица 5.9) на академичния състав на ВСУ.

Осъществените мобилности по програма „Еразъм +“ са 50. Броят на осъществените мобилности бележи възходящ ръст. Увеличението от повече от 100% на мобилностите с цел преподаване през учебната 2021/2022 г. и 2022/2023 г. в сравнение с предходните две учебни години се дължи, от една страна, на добрата информационна база за програма „Еразъм +“ (<http://erasmus.vfu.bg/>) и сключените [нови споразумения](#) по Програмата, а от друга, на разбирането на ръководството на ВСУ и на преподавателите, че участието им в преподавателска мобилност е мотивация за повишаване на езиковата и професионалната им подготовка и води до повишаване на качеството на обучението. По проекти са осъществени 49 мобилности, като най-висок е броят им през учебната 2022/2023 г.

Таблица 5.9. Изходящи мобилности на преподаватели

Вид мобилност	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
По „Еразъм +“ с цел преподаване	5	8	18	19	50
По проекти	4	0	21	24	49
Общо	9	8	39	43	99

Изходящите мобилности по програма „Еразъм +“ се осъществяват въз основа на [процедура за подбор на кандидатите](#). Селекционната процедура се провежда чрез конкурс по документи и интервю, които целят да установят нивото на владеене на езика, на който ще се проведе преподаването в приемащата институция, мотивацията на кандидатите, както и аргументираната добавена стойност на мобилността ([Приложение 5.11](#)).

Доказателства по спазването на Критерий 5:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 5.1.](#) Справка за структура на преподавателския състав по академични длъжности и степени във ВСУ „Черноризец Храбър“ според вида на ТД в началото и в края на следакредитационния период
- [Приложение 5.2.](#) Справки за възрастовата структура на преподавателския състав на ОТД във ВСУ „Черноризец Храбър“ в началото и в края на следакредитационния период
- [Приложение 5.3.](#) Планове и отчети за проектната дейност по факултети от учебната 2019/2020 до учебната 2022/2023 г.
- [Приложение 5.4.](#) Планове и отчети за състоянието на международната и проектна дейност на ВСУ от учебната 2019/2020 до учебната 2022/2023 г.
- [Приложение 5.5.](#) Препис-извлечения от протоколи на Академичния съвет за обсъждане и приемане планове и отчети по НИД.
- [Приложение 5.6.](#) Препис-извлечения от протоколи на Академичния съвет относно обсъждане на състоянието, резултатите от атестациите и развитието на академичния състав
- [Приложение 5.7.](#) Заповеди за назначаване на атестационни комисии
- [Приложение 5.8.](#) Досиета на атестирани преподаватели (по един от факултет)
- [Приложение 5.9.](#) Планове и отчети на факултетите за атестиране на преподаватели
- [Приложение 5.10.](#) Обобщени данни за атестиране на преподаватели по факултети
- [Приложение 5.11.](#) Протоколи на селекционни комисии от процедури за подбор на кандидати за участие в преподавателска мобилност

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 5.

6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

6.1. Финансова осигуреност на обучението и на преподавателската дейност; наличие на ресурси за подпомагане на студентите в техния образователен процес

Бюджетът на ВСУ е единен и се състои от бюджет на университета и бюджет на структурните звена.

Проектът и отчетът на бюджета на ВСУ и на структурните звена се обсъждат на заседания на АС след приключване на съответната учебна година. ([Приложение 6.1](#)). След обсъждането бюджетът се предлага от Ректора на Президента на ВСУ. Ректорът отговаря за изпълнението на приходната част и се разпорежда с разходната част от бюджета при определените от Президента на ВСУ условия.

Финансовата структура, източниците на финансиране, организацията на паричните постъпления, структурата на бюджета на ВСУ, редът за разходването на финансовите средства, предоставени чрез бюджета, както и отговорностите и контрола във връзка с тяхното разходване и отчитане се определят с *Наредба № 5 за управление на финансите на ВСУ*.

6.1.1. Финансова осигуреност на образователния процес (обучението и

Главно източник за финансиране на студентите и докторантите са таксите. Обобщените данни за номиналните годишни постъпления сочат, че след спад през 2020 г., дължащ се на кризата с COVID-19, постъпленията от такси постепенно възвръщат своите абсолютни стойности ([Таблица 6.1](#)). Относителният дял на приходите от такси спрямо общите приходи на университета се движи между 60,5% и 88,9%.

Таблица 6.1. Постъпления от кандидатстудентски, студентски и докторантски такси

Стойност	2019	2020	2021	2022	до 30.6.2023
В хил. лв.	9 936,961	8 111 577	8 868 331	9 550 503	4 939 659
Като % от бюджета	60,49%	88,93%	84,21%	82,13%	82,63%

Привлечени са допълнителни финансови средства и чрез: осъществяване на спомагателни дейности, обслужващи основната дейност на Университета – продажби на стоки в книжарница, продажби на услуги в: общежитие, издателски център, офис „Технологичен трансфер“, Технологичен институт; постъпления от управление на паричните средства на ВСУ – получени лихви от разплащателни и депозитни сметки; дарения и спонсорства, получени от български и чуждестранни юридически и физически лица; изследвания по поръчка на потребители и предоставяне на научноприложни разработки, консултантски и експертни услуги на външни потребители; приходи със концертна дейност на Академичния танцов театър; постъпления от такси за правоучастие на организирани от ВСУ научни форуми.

Таблица 6.2 представя обобщени данни за абсолютната и относителната стойност на даренията и собствените постъпления. Пикът през 2019 г. се дължи на коментираните вече финансови приходи от стопанска дейност. Игнорирайки това, през годините на отчетния период се наблюдава стабилна тенденция за увеличаване на приходите от дарения и собствени постъпления.

Таблица 6.2. Постъпления от дарения и собствени постъпления

Стойност	2019	2020	2021	2022	до 30.6.2023
В хил. лв.	5 856 474	439 792	642 968	710 805	563 408
Като % от бюджета	35,65%	4,82%	6,11%	6,11%	9,42%

Важна и нарастваща роля за постигането на финансова устойчивост и мотивация на състава има и работата по проекти, финансирани от национални и европейски образователни, приложни и научни програми. Увеличава се броят, както на спечелените проекти от университета като водеща организация, така и на проектите, в които той участва като партньор. Увеличават се и постъпленията от национални и международни научноизследователски (художественотворчески) проекти (Таблица 6.3).

Таблица 6.3. Постъпления от национални и международни проекти

Стойност	2019	2020	2021	2022	до 30.6.2023
В хил. лв.	634 206	570 423	1 020 341	1 366 957	474,76
Като % от бюджета	3,86%	6,25%	9,69%	11,76%	7,94%

Постъпленията от национални и международни проекти нарастват и като относителен дял спрямо общите приходи на университета. Тази ясно изразена положителна тенденция се дължи най-вече на образователните проекти и силното участие на ВСУ с три проекта по „Модернизация на висшите училища“.

6.1.2. Финансова осигуреност на дейността на студентската популация

През отчетния период заделените финансови средства за финансиране на дейността на студентската популация надхвърлят трикратно минималния относителен дял от 0,3% от таксите за обучение съгласно чл. 72, ал. 5 от Закона за висшето образование (Таблица 6.4).

Средствата се използват за защита на социалните интереси на студентите, за провеждане на културна, спортна, научна, художественотворческа и международна дейност на студентите.

Таблица 6.4. Дял на заделените средства за студентската популация спрямо постъпленията от такси за обучение

Индикатор	2019	2020	2021	2022	30.6.23
Постъпления от такси за обучение, хил. лв.	9251, 922	7510,417	8247,768	8869,256	4698,363
Разходи за студентската популация, хил. лв.	81,15	69,23	80,51	80,12	25
Дял на заделените средства за студентската популация спрямо постъпленията от такси за обучение	0,88%	0,92%	0,98%	0,90%	0,53%

6.1.3. Наличие или отсъствие на финансови задължения на ВУ към външни организации.

Университетът се одитира редовно и без забележки съгласно разпоредбите на чл. 37, ал. 4 от Закона за счетоводството.

Към март 2023 г. Университетът няма дългосрочни задължения. Всички задължения към външни организации, задължения за данъци и осигурителни вноски са текущи и са преведени съгласно законоустановените срокове ([Приложение 6.2](#)).

6.1.4. Характеристика на използваната учебна база – брой зали за лекции, лабораторни упражнения – площ в кв. м. и т.н.

ВСУ притежава вещни права върху недвижимите имоти, в които се осъществява обучението на студентите и докторантите ([Приложение 6.3](#) и [Приложение 6.4](#)).

Към настоящия момент ВСУ разполага със собствена материална база с обща площ 65 000 кв. м, застроена площ 10 099 кв. м, РЗП 23 809 кв. м, покрита спортна база с обща площ 860 кв. м.

В [Приложение 6.5](#) е представена сравнителна информация за площта и работните места на наличните лекционни и специализирани кабинети в началото и в края на отчетния период.

През периода във ВСУ се реализират редица проекти за разширяване и създаване на нови лекционни зали и специализирани кабинети. Това се осъществява основно чрез реструктуриране на част от наличната университетска база. Общо лекционни зали са с увеличена площ от 666 кв. м и 347 повече работни места. Специализираните кабинети са увеличили общата си площ с 443 кв. м, а местата в тях са намалели със 101. Новите специализирани кабинети за периода са: офис за технологичен трансфер, една компютърна зала, кабинети: по архитектура (два), по физика и електротехника, по ПАБ, „Учебно-тренировъчни фирми“; Правна клиника; лаборатории по: психология, за адитивни 3D технологии, за проектиране и виртуална реалност за архитектурни приложения; Център за обучение на дипломанти архитекти.

6.1.5. Компютърна и софтуерна осигуреност на обучението

ВСУ разполага с 25 компютърни зали (от които 14 оборудвани за хибридно обучение) и с над 340 работни места, обслужващи специфичните нужди на различни специалности. Всички зали са свързани с локална мрежа и разполагат с отделен сървър. Предоставя се свободен общ достъп до Интернет за студентите, преподавателите, служителите и гостите на Университета.

Софтуерно, хардуерно и като мрежова свързаност ВСУ се обслужва от Технологичния институт (ТИ). През следакредитационния период са реализирани редица дейности и мероприятия в областта на компютърната и софтуерната осигуреност ([Приложение 6.6](#)).

Специализираните компютърни зали разполагат с повече от 30 специализирани лицензирани софтуера – ArchiCAD 17, AutoCAD 2015, SAP2000 v18, Tower 7, Building Manager 12, Allplan 2008, Revit 9.0, SPSS и др., достъпни както за студенти, така и за преподаватели.

Проектирана е и е създадена изцяло нова платформа за [Пътеводител в ECTS](#). В платформата са обработени всички квалификационни характеристики, учебни планове и програми на бакалавърските и магистърските специалности и е публикувана цялата документална информация, която е селектирана за публичен преглед. Работата по платформата започва през 2020 г. и към настоящия момент е напълно завършена. Системата се обновява автоматично от Регистъра на учебната документация и публикува информацията в сайта ects.vfu.bg.

Продължава поддръжката на създадените през 2020 г. [интегрирана система за бързо кандидатстване](#) във ВСУ, нова версия на [сайта на СС](#) и платформа за проект „[Достъп до университетите за хора с увреждания – АТУ](#)“.

Мрежовата свързаност на компютрите на ВСУ се базира на модерна високоскоростна оптична локална мрежа (1Gb/s), високоскоростна опорна мрежа (2Gb/s) и криптирани тунелни връзки, посредством които се извършва комуникация до потребители от страната и чужбина. Сървърите, поддържащи информационните структури, са разработени на база на виртуализираната система VMWare.

На територията на ВСУ има функционираща безжична мрежа, която предоставя достъп на студенти и преподаватели до Интернет и локалните информационни ресурси.

Важен момент в дейността по компютърната и софтуерната осигуреност на обучението е техническото и ресурсното осигуряване на функционирането на системата за дистанционно обучение на ВСУ, както и поддръжка на нейната осигуреност с учебни материали за тренинг и самообучение, контролни и изпитни процедури. Всички задължителни и над 70 на сто от избираемите дисциплини са достъпни в [платформата за ДФО](#) под формата на електронни курсове, дейности и ресурси.

6.1.6. Осигуреност на учебните, научноизследователските и научно-производствените лаборатории с апаратура за качествено обучение и научни изследвания

През отчетния период е създадена *Правна клиника* и продължава поддръжането и експлоатацията на специализираната учебна [Съдебна зала](#).

За обучението на студентите в ПН „*Психология*“ през отчетния период са изградени лаборатории за психо-физиологични изследвания, психодиагностика и психотерапия, които са оборудвани с най-модерна апаратура за ЕЕГ и психологично тестване. Лабораториите се ползват от студентите при тяхното методическо и практическо обучение.

През 2022 г. във ВСУ в изпълнение на проект BG05M2OP001-2.016-0026 „[Иновативен модел за модернизация на висшето образование чрез създаване на академична екосистема ВСУ – Технически университет – Варна – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски](#)“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, са изградени две нови лаборатории – *Лаборатория за адитивни 3D технологии* и *Лаборатория за проектиране и виртуална реалност за архитектурни приложения*. В тях е базирано оборудване, което може да се ползва от преподаватели, докторанти и студенти както за образователна, така и за научна дейност. На разположение са 3D принтер с

изграждащ обем 1000*1000*1000 mm, 3D скенер, очила за виртуална реалност и цветен широкоформатен принтер. Закупен е и се използва следният специализиран софтуер – Bentley LumenRT, Open Building Designer, Geomagic Essentials и Solid Edge.

6.1.7. Читателски места в библиотеките и библиотечни единици на хартиен и електронен носител

Университетската библиотека е разположена на площ от близо 450 кв. м с обособени помещения за: комплектуване и обработка; обслужване на читателите; копирни услуги. Читателите разполагат с 50 работни места в читалните зали, свързани с локална компютърна мрежа. Организацията на обслужването дава възможност 75% от фонда да се ползва на свободен достъп за дома, а 25% – в читалните зали.

Към 20.06.2023 г. УБ притежава фонд от 116 539 библиотечни документа. Изданията на български език са 81.58%, на руски език – 11.25%, на английски език – 4.87%, на други езици – 2.30%.

Към същата дата фондът на УБ е 113 323 библиотечни единици. За периода на оценката са набавени 3216 книги, албуми, периодични издания, дисертации, CD чрез покупка, междубиблиотечен книгообмен и дарения. Създадени са добре работещи директни връзки с университети, издателства и международни търговски представителства, с което се гарантира пълнота и актуалност на фонда. Библиотеката координира дейността си с други библиотеки, библиотечни мрежи и информационни звена, участва успешно в системата за междубиблиотечно заемане.

Библиотеката предоставя за ползване на преподавателите и студентите 422 заглавия периодика с траен и временен срок на съхранение (български и чужди издания), в това число и електронна периодика.

Създадена е собствена база данни на статии от периодични издания в модул „Статии“ на автоматизираната библиотечна система. 90% от библиографски описаните статии са сканирани и съобразно Закона за авторското право могат да се ползват пълнотекстово в рамките на локалната университетска мрежа.

На уеб страницата на библиотеката се публикува тримесечен бюлетин „[Нови книги и статии](#)“ за новонабавена литература.

През 2021 г. е осигурен едномесечен пробен достъп до ресурсите на Американската психологическа асоциация (АПА) в платформите на EBSCO: APA PsycInfo®: The Essential Index, APA PsycArticles®: Full-Text Articles, APA PsycBooks®: Full-Text Book, както и до мултидисциплинарната платформа с е-книги на различни световни издатели IG Library.

От декември 2022 е предоставен двумесечен пробен достъп до колекциите Academic Search Complete, Humanities Source Ultimate и eBooks University Press Subscription Collection от EBSCO, а от м. април 2023 г. е предоставен пълен двумесечен пробен пакет на DE GRUYTER'S E-JOURNAL (354 заглавия).

Всяка година УБ осигурява абонамент за правноинформационната система АПИС с възможност за едновременно ползване от 15 потребители, както и до базите данни, лицензирани от Министерството на образованието: Web of Science, Science Direct, Scopus.

През 2022 г. е подновено членството на УБ в Български информационен консорциум. В резултат се предоставя временен безплатен достъп до пълнотекстови бази данни като: CABI, ProQuest, Oxford Journals, Alexander Street Press, издателство Springer, eLibrary.ru и др.

От 2021 г. УБ предоставя информация на преподаватели и студенти за онлайн социалната платформа **Academia.edu**, включваща над 22 милиона академични статии.

6.1.8. *Осигурен достъп и информираност на студентите със специални образователни потребности и на чуждестранните студенти за използване ресурсите за обучение*

За нормален достъп на територията на ВСУ за хора в неравностойно положение са изградени рампи за инвалиди към подходите на учебните сгради, платформа за достъп в стола на университета, рампи за достъп в учебните зали и WC клетки за инвалиди ([Приложение 6.7](#)).

ВСУ е основен партньор на проект N2019-1-BG01-КА203-062530 „[Достъп до университетите за хора с увреждания – АТУ](#)“, финансиран от програма „Еразъм +“ на ЕС.

Във ВСУ са създадени условия за пълен достъп на чуждестранните студенти до ресурсите за обучение ([Приложение 6.8](#)).

Доказателства по спазването на Критерий 6:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 6.1](#). Списък на протоколи от Академичните съвети и информация от отчетни доклади за бюджета на ВСУ
- [Приложение 6.2](#). Удостоверение за наличието или липсата на задължения от НАП
- [Приложение 6.3](#). Нотариален акт – гр. Варна
- [Приложение 6.4](#). Нотариален акт – гр. Смолян
- [Приложение 6.5](#). Справка за учебната база във ВСУ, 2019 – 2023 г.
- [Приложение 6.6](#). Обобщени данни за софтуерната и хардуерната осигуреност, 2019 – 2023 г.
- [Приложение 6.7](#). Снимков материал за изградената достъпна среда за обучаеми със СОП;
- [Приложение 6.8](#). Скриншот на класна стая за обучение на чуждестранни докторанти
- [Приложение 6.9](#). Ръководство за разработване на дисертационен труд и изисквания за разработване на автореферат за ОНС „доктор“ на английски и руски език‘

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 6.

7. Управление на информацията

7.1. Събиране, анализиране и управление на информацията

7.1.1. *ВСУ поддържа база данни за студентското състояние по семестри, в т.ч. учебни планове и програми, изпитни протоколи, осигуреност с учебна литература, студентски анкети и обобщени резултати от тях, прекъснали студенти, кариерно развитие, участие на студенти и преподаватели в научни проекти и форуми и т.н.*

Видовете информация относно студентското състояние, която се събира и се поддържа като база данни в Университета, включва: три имена, ЕГН, място на раждане, адрес, телефон, имейл, предходно образование, оценки от изпити, документи по студентски статус. Тази информация се събира и съхранява чрез: Заявление за кандидатстване; Състезателен картон; Именник; Изпитни протоколи; Заповеди; Заявления на студента.

Във ВСУ е изградена административна структура за „обслужване на едно гише“ – Фронт офис. Структурата и дейността на Фронт офиса като обслужващо звено в структурата на ВСУ са регламентирани в [Инструкция № 1 за организацията и дейността на Фронт офиса](#), приета на основание чл. 4, ал. 2 от [Наредба № 1 за учебната дейност](#).

На основание [Наредба № 1 за учебната дейност](#) и [Стандартите за учебна документация](#) учебните планове на специалностите се утвърждават от Академичен съвет, а учебните програми по дисциплините – от Факултетен съвет. Информация от утвърдените учебни планове се предоставя на служителите на Фронт офиса за отразяване в електронното досие и бъдещи действия по студентския статус, а учебните програми се съхраняват в катедрите. Изпитните протоколи на студентите и друга информация, съпътстваща „жизнения цикъл“ на студента, се съхранява във Фронт офиса (главни книги, заявления, уверения).

На сайта на университета е публикуван *Информационен пакет* по ECTS, който включва учебната документация (http://www.vfu.bg/ects_guide/ <https://ects.vfu.bg/>).

Данните за участие на студентите в различни форуми, проектна, научноизследователска и художественотворческа дейност се събират и съхраняват на катедрено или на университетско ниво.

Посочените по-горе дейности имат отношение към кариерното развитие на студентите и завършилите Университета.

Анализ на състоянието и резултатите от посочените по-горе университетски процеси и дейности ежегодно са обект на дискусия на заседания на колективните органи на управление.

7.1.2. ВСУ периодично анализира и запазва информацията от направени анкетни проучвания на студентското мнение, както и резултатите от направените одити.

Във ВСУ „Черноризец Храбър“ периодично се анализира и запазва информация от направени анкетни проучвания на студентското мнение, резултатите от които способстват за непрекъснатото усъвършенстване на СУК. Тази дейност се извършва на различни нива в структурите на университета и за различни цели съгласно приетата [Методика за проучване на мнението на обучаемите за качеството на обучението по дисциплина, специалност и докторска програма](#).

Анализът и решенията, произтичащи от него, се осъществяват по съответни нива на управление. Информация за обсъжданията в периода 2019 – 2022 г. е представена в *Таблица 7.1*). Резултатите от анкетите за учебната 2022/23 г. предстоят да бъдат анализирани през м. септември 2023 г.

Таблица 7.1. Систематизирана информация за проведени обсъждания на резултатите от анкетирането и предприети действия, съобразени с него

Звено	Протоколи от КС за 2019/20 г.	Протоколи от КС за 2020/21 г.	Протоколи от КС за 2021/22 г.
Катедра „Архитектура и урбанистика“	№7/13.11.2020 г.	№6/26.10.2021 г.	№1/9.9.2022 г.
Катедра „Строителство на сгради и съоръжения“	№7/25.11.2020 г.	№10/16.02.2021 г. №18/13.07.2021 г.	№9/10.2.2022 г.
Катедра „Изкуства“	№2/12.11.2020 г.	№3/27.10.2021 г.	№3/16.11.2022 г. №1/07.09.2022 г.

Катедра „Икономика“	№3/21.10.2020 г.	№4/4.11.2021 г.	№8/9.2.2022 г. №15/4.7.2022 г.
Катедра „Администрация, управление и политически науки“	№3/25.11.2020 г.	№2/17.9.2021 г.	№1/9.9.2022 г.
Катедра „Сигурност и безопасност“	№7/14.4.2020 г.	№11/10.6.2021 г.	№5/3.2.2022 г.; №8/02.06.2022 г.
Катедра „Психология“	№6/3.4.2020 г.	№5/24.11.2021 г.	№11/18.05.2022 г.; №3/28.11.2022 г.
Катедра „Правни науки“	№17/11.6.2020 г.	№4/19.10.2021 г.	№7/4.11.2022 г.; №13/08.4.2022 г.
ДЧОиСДК	№3/19.11.2020 г. №9/17.6.2020 г.	№3/18.11.2021 г.; №8/21.4.2021 г.; №10/21.06.2021 г.	№8/21.4.2022 г. №10/16.6.2022г.

На основание т. 18 „с“ от Методиката – Секретарят по качеството и акредитацията обобщава анализите на основните звена и докладва изводите на УКУД. След обсъждане в Комисията заместник-ректорът ежегодно внася за обсъждане подготовения анализ в АС ([Приложение 7.2](#)).

При провеждания ежегоден вътрешен одит на функционирането на СУК във ВСУ, в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015, се извършва проверка на: - анкетите сред студенти и докторанти за качеството на учебния процес по дисциплини и се прави анализ на резултатите; - проведените анкети сред дипломанти и защитили докторанти за качеството на обучението по специалност, придружен с анализ на резултатите; - проведени анкети сред випускниците за обучението в специалност и/или докторска програма след изтичане на пет години от дипломирането (виж т. 3 и т. 4 от въпросниците за провеждане на вътрешни одити [Приложение 9.2](#)).

Резултатите от проведените вътрешни одити се обсъждат на ниво КС, ФС и АС, като на следващи заседания на колективните органи за управление се отчитат резултатите от предприетите мерки по изпълнение на препоръките от одитите. (виж [Приложение 1.2](#), [Приложение 9.3](#)).

Доказателства по спазването на Критерий 7:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- Приложение 7.1. Анализ на анкети от курсове за допълнително обучение
- Приложение 7.2. Препис-извлечения от протоколи на Академичния съвет за обсъждане и приемане на анализи на резултати от анкетни проучвания, 2020/2021 и 2021/2022 уч. г.

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 7.

8. Информация за обществеността

8.1. Оповестяване на дейността и успехите на ВСУ

8.1.1. Системно оповестяване на сайтовете на ВУ, както и използване на други форми за информиране на обществеността за постиженията на ВУ, за откриване на нови професионални направления и специалности за обучение в съответни образователно-квалификационни степени

ВСУ притежава цялостна система за оповестяване дейността и успехите на ВУ, както и информация за специалностите, по които се провежда обучение в различни образователно-квалификационни степени:

1. Университетските събития се публикуват в Google календар, а също и в специален График календар, който се разпространява до всички звена.

2. За всяко от планираните събития се попълва бланка проява, чиято неразделна част е ПР план, описващ начините и средствата за оповестяване и реклама на събитието.

3. Новините, предстоящите събития и курсовете се публикуват на първата страница на университетския сайт – www.vfu.bg, а предстоящи научни форуми на – „Предстоящи събития“, където информацията се актуализира постоянно – <https://events.vfu.bg/>.

4. Новините, свързани с проведени университетски събития, участието на студенти в научни форуми, състезания, конкурси и др., както и участието на студенти, преподаватели в различни медийни формати се публикуват в рубриката „Новини“ на основния университетски сайт – [Новини](#), и получават вторично разпространение в страниците на университета в социалните мрежи: [Facebook](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#) и [YouTube](#).

5. По специално изготвен мейл лист се информират медиите на национално и регионално ниво за програмни и стратегически документи, учебни и научни постижения, образователни продукти, планирани и осъществени събития, условия за прием в различните ОКС, очаквани резултати, квалификация и възможности за кариерно развитие и др.

6. Ежедневно се изготвя т.нар. медия мониторинг, който включва публикации в електронни медии, свързани с дейността на Университета, и се разпространява в електронен вид до академичния състав.

7. През отчетния период с цел ефективно огласяване на дейността и успехите на ВСУ са сключени 25 договора за реклама, медийно партньорство и е реализирана реклама и информационно обслужване ([Приложение 8.1](#)).

8. Утвърденият от АС Академичен профил на ВСУ се публикува на сайта на университета в модул „Кандидатстудентски прием“ <http://ksp.vfu.bg/>. ([Приложение 8.2](#)).

9. Публично оповестена на сайта на университета е информацията за: [условия за прием, квалификационни характеристики \(включващи и информация за очаквани резултати от обучението и квалификацията, която се дава\), учебни планове, учебни програми, възможностите за мобилност, признаване на кредити и периоди на обучение](#) и др.

10. На [сайта на ВСУ](#) със свободен достъп се публикуват годишните отчетни доклади, вкл. [Доклад на Ректора за състоянието на Университета през учебната 2022/2023 г. и изпълнението на Мандатната програмата за периода 2019 – 2023 г.](#)

Доказателства по спазването на Критерий 8:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 8.1](#) Списък с договори за медийно партньорство и реклама, 2019 – 2022 г.

- [Приложение 8.2](#). Академичния профил на ВСУ за учебните 2020 – 2021, 2021 – 2022, 2022 – 2023 и 2023 – 2024 г., препис-извлечения от решения на АС

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 8.

9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

9.1. Проведени вътрешни одити на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав на ВСУ

9.1.1. Проведени целеви обучения за подготовка на екипи за вътрешни одитори, в които се включват представители на студентите и потребителските организации

Синтезирани данни от проведените целеви обучения за подготовка на екипи за вътрешни одитори, в които се включват представители на студентите и потребителските организации, са поместени в Таблица 9.1.

Таблица 9.1. Справка за проведените целеви обучения във ВСУ за подготовка на екипи за вътрешни одитори, в които се включват представители на студентите и потребителските организации

Година	Предмет на обучението	Академ. състав на адм. дл.	Административен състав	Преподаватели	Студенти	Работодатели	Общо	от тях нови одитори
2019	ISO 9001:2015; ISO 19011:2011	-	1	2	6	1	10	10
2020	онлайн одит по ISO 19011:2018 и инструкция	7	7	16	9	9	48	-
2021	ISO 9001:2015; ISO 19011:2018, онлайн одит и инструкция	-	-	-	7	4	11	11
2022	хибридна форма на одит по ISO 19011:2018 и инструкция	6	1	10	8	3	28	-
Общо		13	9	28	30	17	96	21

9.1.2. Честота на осъществените прегледи на постигане целите по качеството на обучение и на академичния състав на равнище ВСУ и основните му звена, като в екипите на вътрешните одитори се включват представители на студентите и потребителските организации

През периода на следакредитационен контрол по график ([Приложение 9.1](#)) са проведени **четири вътрешни** одита на университетската СУК ([Таблица 9.2](#), [Приложение 9.2](#)).

Таблица 9.2. Справка за проведените вътрешни одити на СУК

№	Одит №	Година	Дата/период	Брой доклади
1	XXXII	2019	09 – 20.12.2019	13
2	XXXIII	2020	30.11 – 11.12.2020	15
3	XXXIV	2021	29.11 – 10.12.2021	17
4	XXXV	2022	28.11 – 9.12.2022	15
	Общо		4 вътрешни одита	60 доклада

Докладите от вътрешните одити се обсъждат на заседания на Факултетните и Дирекционните съвети ([Приложение 1.2](#)). Обобщената информация от проведените вътрешни одити за съответствието на университетската Система за управление на качеството на международния стандарт ISO 9001:2015 се представя за преглед в АС ([Приложение 9.3](#)). Академичното ръководство на Университета се запознава със съответните информации и предприема мерки за изпълнение на предложените коригиращи действия за отстраняване на констатираните несъответствия ([Приложение 9.4](#)) и ([Приложение 9.5](#)).

Таблица 9.3. Справка за приетата информация относно степента на изпълнение на препоръките и предприетите коригиращи действия от вътрешни одити на СУК

№	Година	Брой доклади от одитираните звена	Брой препоръки от обобщената информация	Несъответствия от обобщената информация	Брой закрити несъответствия
1	2019	8	67	-	-
2	2020	9	55	-	-
3	2021	6	29	-	-
4	2022	9	27	1	1
Общо:		32	178	1	1

Във връзка с процедура „Преглед на ръководството“ от СУК във ВСУ ежегодно се изготвят анализи на основните процеси в университетската система за управление на качеството на базата на утвърдените процесни карти, които се разглеждат на АС ([Приложение 9.6](#)).

9.1.3. *Резултати и препоръки за коригиращи действия от външни одити на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав*

През периода м. юни 2019 – м. юни 2023 г. международната сертифицираща организация BVC провежда четири външни надзорни одита (от независими одитори) по стандарта ISO 9001:2015. Одитите не установяват несъответствия. Комисиите, извършили тези надзорни одити, запознават ръководството на Университета с резултатите от тях и констатира, че изградената и сертифицирана университетска СУК отговаря на международните стандарти. Ежегодно на заседания на АС на ВСУ се обсъждат резултатите

от външния одит и по необходимост се приемат решения ([Приложение 9.3](#), [Приложение 9.7](#)).

Според доклада на ректора, през настоящия акредитационен период във ВСУ са преминали успешно 40 външни надзорни одита от страна на НАОА при МС по акредитационни процедури на професионалните направления, специалностите от регулираните професии и обучението в ОНС „доктор“ ([Приложение 9.8](#)).

9.1.4. Набелязани мерки, огласени на заседания на органите за управление на ВСУ и публично оповестени на сайта за изпълнение препоръките от одитите на вътрешната система с цел подобряване на нейната ефективност

Неразделна част от анализите на резултатите от проведените вътрешни и външни одити са и набелязани мерки за изпълнение на препоръките с цел подобряване ефективността на системата (виж [Приложение 9.3](#), [Приложение 9.4](#), [Приложение 9.5](#), [Приложение 9.6](#), [Приложение 9.7](#)).

Възприета е практиката ежегодно на заседания на Катедрените и Факултетните съвети да се обсъжда процесът на изпълнение на предприетите от основните звена мерки за изпълнение на препоръките от програмна акредитация на професионалните направления, специалностите от регулираните професии и докторските програми ([Приложение 9.9](#)).

9.1.5. Проверка и огласени резултати от одиторските комисии за изпълнението на набелязаните мерки от предишни прегледи за установяване дали ВСУ актуализира своята учебна документация и доколко тя отговаря на потребностите на студентите и потребителите на кадри

Приетите мерки по препоръки от програмна акредитация и обсъждане хода на тяхното изпълнение в рамките на процедурата за САНК относно актуализиране на учебна документация в съответствие с потребностите на студентите и потребителите на кадри се извършва на заседания на КС и е отразено в [Приложение 9.9](#). Проверка и огласяване на резултатите от изпълнение на набелязаните мерки за изпълнение на препоръките от вътрешните одити се извършва на КС, ФС и АС, където присъстват представители на студентската общност (виж [Приложение 1.2](#), [Приложение 9.3](#)).

Доказателства по спазването на Критерий 9:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 9.1](#). График за вътрешни одити на СУК, 2019 – 2022 г.
- [Приложение 9.2](#). Заповеди и въпросници за вътрешни одити
- [Приложение 9.3](#). Списък на прегледите на ръководството относно преминали вътрешни и външни одити, степен на изпълнение на препоръките от одитите и годишни оценки на основните процеси в СУК (процесни карти), 2019 – 2023 г.
- [Приложение 9.4](#). Обобщена информация за резултатите от вътрешните одити, 2020 – 2023 г., препис-извлечения от протоколи на АС
- [Приложение 9.5](#). Информация за степента на изпълнение на препоръките от вътрешния одит и предприетите коригиращи действия за „закриване“ на несъответствията, препис-извлечения от протоколи на АС
- [Приложение 9.6](#). Анализ на ефективността на основните процеси в Университетската система за управление на качеството на базата на утвърдените процесни карти, препис-извлечения от протоколи на АС
- [Приложение 9.7](#). Обобщена информация за резултатите от външните одити, 2020 – 2023 г., препис-извлечения от протоколи на АС

- [Приложение 9.8](#). Справка за проведените външни одити на Системата за управление на качеството във ВСУ от ВВС и НАОА

- [Приложение 9.9](#). Справка за приети мерки по препоръки от програмна акредитация и обсъждане хода на изпълнението им в рамките на процедурата за САНК на ниво КС и ФС

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 9.

10. Циклично външно осигуряване на качеството

10.1. Осъществяване на външен мониторинг върху качеството на обучението във ВСУ

10.1.1. Обсъдени резултати и изводи от анкетните проучвания на ВСУ сред работодатели

Най-мощното проучване за мнението на работодателите е реализирано в рамките на проект *BG05M2OP001-2.002-0001* „Студентски практики – фаза 2“, който се реализира в периода 13.01.2020 – 31.12.2023 г. В рамките на този проект чрез типови анкети са анкетирани 138 работодатели (ментори), представители на 137 работодателски организации, в които са реализирали своята практика 1098 студенти от ВСУ ([Приложение 10.1](#)). Като обратна връзка относно тясното сътрудничество, добрите контакти и качеството на предлаганото обучение между образованието и бизнеса могат да се посочат становищата на работодатели и браншови организации ([Приложение 10.2](#)).

10.1.2. Мерки и действия от ВСУ, съобразени с мнението на представители на потребителите на кадри за подобряване практическото обучение на студентите и успешната им професионална реализация

С цел повишаване на практическата подготовка на студентите и осъществяване на връзката „образование – бизнес“ Университетът активно подпомага процеса на кандидатстване за участие на студенти, преподаватели и работодатели – партньори на ВСУ в проект *BG05M2OP001-2.002-0001* „Студентски практики – фаза 1“ и „Студентски практики – фаза 2“, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 (виж [Приложение 10.1](#) и [Приложение 10.3](#)). Академичната колегия промотира възможностите на проекта сред студентите и работодателите – партньори от съответния бранш, активно се включва чрез позицията академичен наставник. Общият брой студенти за двете фази към момента, участвали в проекта и сключили договор с работодатели, са над 2300. Документацията е налична в Кариерния център на Университета. Втората фаза на проекта ще приключи през 2023 г., когато ще бъдат и анализирани всички данни.

Във ВУ държавните изпити или защитите на дипломни работи се провеждат пред изпитна комисия, в която се включват и външни за висшето училище лица – изявени експерти от практиката, представители на държавната администрация и съдебната власт, преподаватели от други висши училища, работодатели ([Приложение 10.4](#)).

10.1.3. Създадени условия за входяща мобилност на преподаватели по международни програми – семестриално обучение или практика на чуждестранни студенти на базата на системата за натрупване и трансфер на кредити

Входящите мобилности на преподаватели във ВУ са три вида, осъществени в рамките на програма „Еразъм +“, извън програма „Еразъм +“ и по международни договори. Осъществени са общо 45 входящи мобилности на преподаватели ([Таблица 10.1](#)).

Таблица 10.1. Брой входящите мобилности на преподаватели във ВСУ

Вид входяща мобилност	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	Общо
По програма Еразъм+ с цел преподаване	7	7	9	7	30
Програма „Болашак“	-	-	2	3	5
По международни договори с цел преподаване	2	3	3	2	10
Общо	9	12	15	9	45

Най-голям е дялът на входящите мобилности по програма „Еразъм +“, като общият брой на осъществените мобилности е 30 ([Приложение 10.5](#)).

Входящите мобилности извън програма „Еразъм +“ се осъществяват в рамките на програма „Болашак“, която осигурява стипендии за образование с продължителност между 3 месеца и 1 година като част от Стратегията за развитие на Казахстан ([Приложение 10.6](#)).

Десет броя входящи мобилности са осъществени по международни договори с Асоциацията за межкултурен обмен „АМИО“, Япония и Camoes, Instituto da Cooperacao e da Lingua, Португалия. Преподавателите са провели едногодишни обучения по японски език и култура и португалски език и култура, като ВСУ е предоставил настаняване и техническо оборудване за преподаване.

Доказателства по спазването на Критерий 10:

- Доклад-самооценка;
- Сайт на ВСУ „Черноризец Храбър“ <https://www.vfu.bg>.
- [Приложение 10.1](#). Анкети на ментори и студенти по проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 2“ към 29.05.2023 г.
- [Приложение 10.2](#). Писма от работодатели и партньори
- [Приложение 10.3](#). Анализ на анкети от студенти, ментори и академични наставници по проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“
- [Приложение 10.4](#). Препис-извлечение от ФС за обсъждане на дати и комисии за защита на дипломни работи
- [Приложение 10.5](#). Входящи преподаватели по програма „Еразъм +“
- [Приложение 10.6](#). Входящи преподаватели и студенти по договори

Оценка:

Представените данни доказват спазването на Критерий 10.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПК за САНК:

1. Представените данни от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ относно прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав доказват спазването на критерии №1, №2, №3, №4, №5, №6, №7, №8, №9 и №10.

Изготвил:

(проф. д.н. Георги Бахчеванов)

На заседание от 03.10.2023 г. (протокол №22) ПК за САНК прие доклада на наблюдаващия процедурата по САНК проф. д.н. Георги Бахчеванов и реши:

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПК за САНК:

1. Представените данни от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ относно прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав доказват спазването на критерии №1, №2, №3, №4, №5, №6, №7, №8, №9 и №10.

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ НА АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ:

1. Утвърждава доклада на ПК за САНК относно следакредитационно наблюдение и контрол по прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

2. Акредитационният съвет констатира, че представените данни от ВСУ „Черноризец Храбър“ относно прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав доказват спазването на критерии №1, №2, №3, №4, №5, №6, №7, №8, №9 и №10.

Председател на ПК за САНК:
(доц. д-р Гергана Боянова)

**Съгласуван със зам.-председателя
на НАОА по САНК:**
(проф. д.н.к. Мария Шнитер)